

ИЛАС ДЕРНИГОН

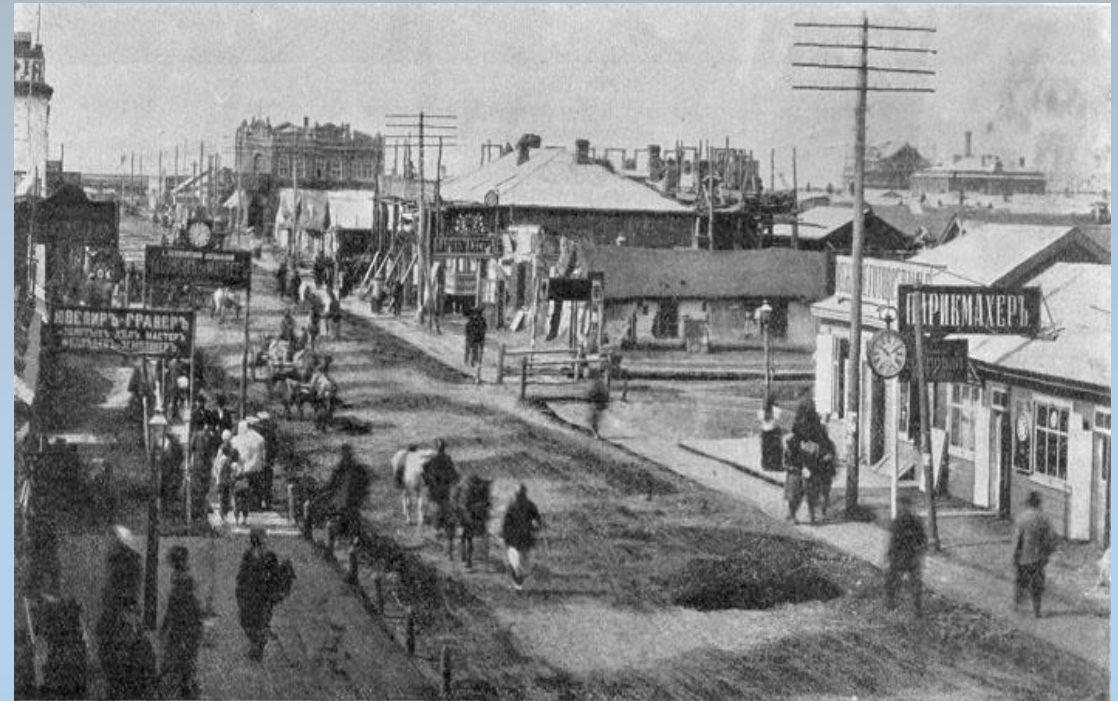
**Илас Әрнигон
(Тогызты Газакк)**

райгуырд Әрыдоны
1888 азы цыппурсы
мәйы 10-æм бон мәгуыр
зæхкусæджы хæдзары.
1909 азы каст фæци
Әрыдоны семинар.

Деридоны семинар каст куы фæци 1909 азы,
уæд дыууæ азы бакуыста Куырттаты комы
Хидыхъусы райдайæн скъолайы
ахуыргæнæгæй.

Уыцы куыст дарддæр ахæццæ кодта, 1911 азы Маньчжуримæ куы ацыд, уæд.

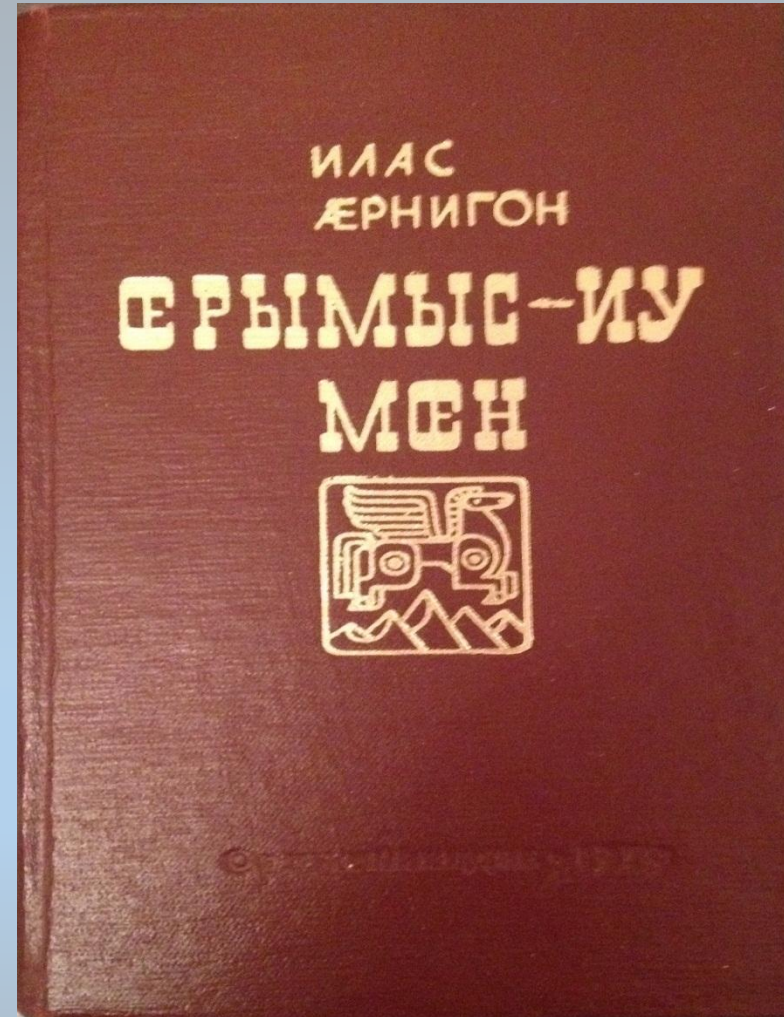

Улица въ Харбинѣ. По фот. Корнилова изд. «Нивы».

1918 азы Илас
Æрнигон каст
фæци
Владивосточы
Хурыскæсæны
бæстæты институт.
10 азы бæрц
куыста скъолаты
инспектор æй
Харбины рухсады
департаменты.

Иласы уацмысты æмбырдгонд
«Æрымыс – иу мæн».

ЛИРИКÆ.

СОМЫ

Ма бастан аргомай
Æз карз дзырд дæттын.
Ирыстон, дæ номай
Ма сомы баттын.

Ма бастан каронмæ
Ма зардæ, мæ зонд
Ма хъаймæты бонмæ
Кæнын æз нывонд.

АРФÆ

Æд хызын мæ цурты
Сывæллон æруад...
Æфсæдæд дæ хуртæй,
Дæ цинтæй дæ мад.

Дæ фæдыл ма рады
Цы зæгъон ныр æз?
Дæ фыдæн, дæ мадæн,
Дæ Ирæн ысбæзз.

Радзырд «Челе». Йæ прозаикон уацмысты хуыздæр.

Ирон радзырдты тæккæ аивдæр æмæ

тыхджындæртæй иу.

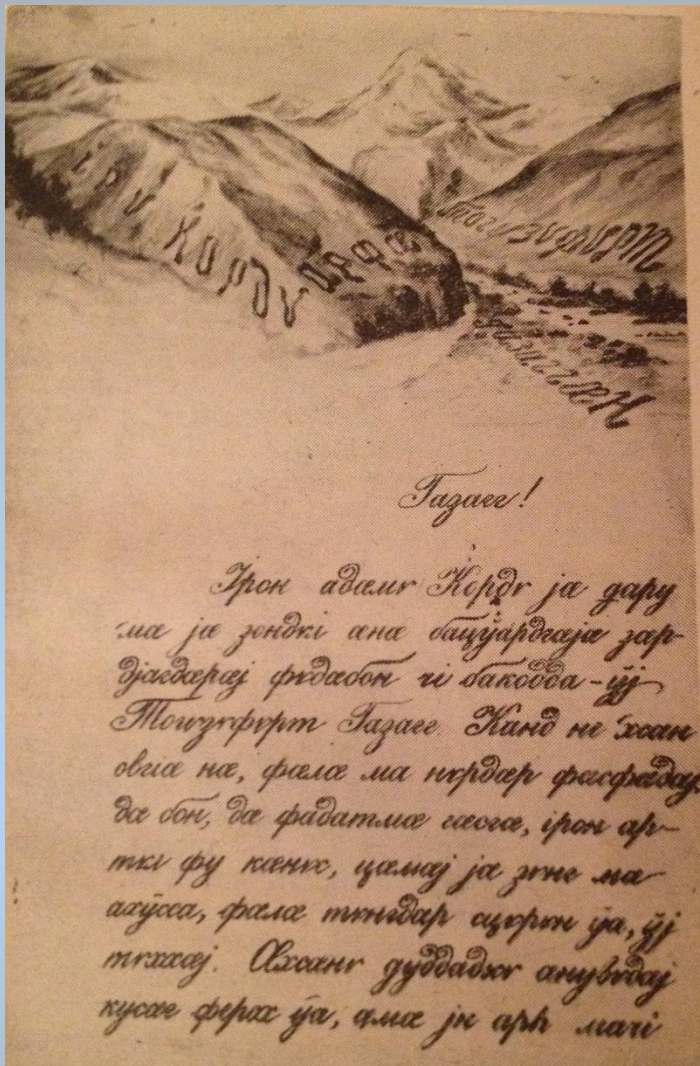
ЧЕЛЕ

Цы 'ршиди, цæмæ ныхъхъуыста афтæ зæрдиагæй уалдзæджи сæргъы цардуарзон Тæнаг Сых?

Мæлыны къахыл ныллæууыди Челе. Эрхуыссид, æрфидар хуыссæнмæ домбай ку-сæг. Афæлдахт, адæргъ и сау зæххыл фидар тулдз бæлас. Сагъдау аздад æгас Тæнаг Сых къамбены зæронды гуыппæ. Ныссабыр, йæ улафт баурæдта. Игтаг зæрдиагæй æнхъæл-мæ касы Челейы фæстаг сулафтмæ хъæлдзæг Тæнаг Сых. Чындзытæ æфснайыны хæдзæрт-тæ, кæрттытæ, устытæ цагълыны дымгæмæ сæ зæронд къабатæ, фæсивæд рæвдз кæпыны белтæ, фиййæгтæ — Челейы ингæны знумæ. Фæлæ зæрæдтæ, зæрæдтæ! Челейы 'мгæрттæ. Цæман, цæман цæуы уæрдондæтты рæбын-тæй сивгæцы сусæг сыф-сыф? Додой, додой, зæрæдтæ! Сымах хистытæм дæр рæхджы бацæргъ кæндзысты чидæртæ сæ хъаматы кæрдтæ.

Æнамонд Челе! Эрæмбырд сты сау хæ-лæттæ алырдыгæй ингæны былмæ. Фондз уа-ды скодта дæ дуæрттыл Цыллингаты быллы-дæр цуанон зæронд Биби. Тымбыл кауы алы-варс æрæмбырд сты гомгуыбын басяччытæ æмæ се 'рттиваг цастытæ не здахыны дæ кул-дуарæй.

ИЛАСЫ ФЫСТ АДЖЫТÆ

Ирон адигур Кердт жа дару
 ма жа зондкк ана бауфардгае зар
 джадваргай фидабон и бакобба-ий
 Мозурфурт Таргас. Намд ит хсан
 овга на, фала ма нурдар фассфаду
 да бон, да фадатмае месса, ирон ар-
 тки фу кенно, цамгай жа зме ма
 агысса, фала ттндар ацурт жа, ий
 ттгасе. Ассант дуддандер амувнгай
 куассе фегисе жа, амае же арт маги

сана, уу да зарда магу занде, цанд-
 змадр ма ттгасе фидабон ирон адигур
 хсан Таргандер нон куу вур, цамга
 овсан агурт на дугу.
 Уу фадки - цамга хсант нурду
 магу афадмасау, ирон нон, ирон ак-
 дауки нурдандер кузан да арт нурен
 бан нур хсант - уу арфи ттн нон
 афадур маверд адан дарама ттннн
 ама да на Кердт, уу бауфардгае
 нон алдартгае авартгае.
 Да дару ма да нур дма
 фандгае!

Ассант маеги уамаадгае Тессе Романт

я маадгае {
 И дугу
 Тугант Мозурфурт
 Таргас Дугу
 АТ ауга

Тугантгае

Амурфур уамаадгае

Тугантгае

Кердт бауфардгае:
 К. К. К. К.
 Амурфур Амурфур, Амурфур
 Урдуе, Мозурфурт Амурфур
 Таргас Кауфурт Т. Урдуе
 Амурфур Т. Урдуе
 Тугант Тугант
 М. М. М. М. Тугант Тугант
 Дугант. Тугант Тугант
 зерт Дугант Т. Дугант
 Тугант Тугант

Дардт
 19 № 24 аз
 №

- *Æрнигон ма уыдис курдиатджын ахуыргæнæг дæр. Уæды рæстæджы ныффыста ирон æвзаджы грамматикæ. Йæ интермеди «Фæзмын хорз нæу» хорз æххуыс у сывæллæтты хъомыладæн.*
- *Зианхæссæг зæронд æгъдæутты ныхмæ та ныффыста пьесæ «Уайсадæг чындз».*